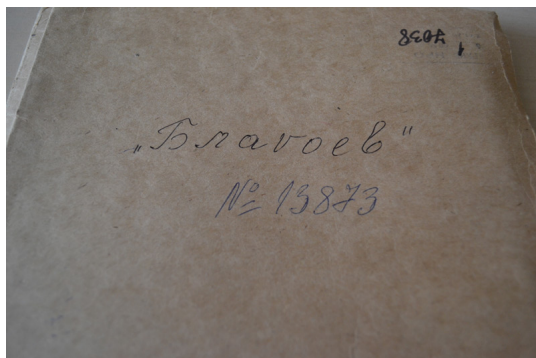

Написано от Христо Христов
Понеделник, 30 Януари 2012 19:21

Сайтът Държавна сигурност.com представя досието на **Неврокопския митрополит Натанаил**. Той беше обявен от комисията по досиетата като [секретен сътрудник](#) „Благоев” на [Първо главно управление](#) на ДС (ПГУ, разузнаването) от 1980 г.

В [част 1](#) беше хвърлена светлина върху съдържанието на досието му и отделено място на първото му агентурно донесение като доверена връзка на 14 отдел „Културно-историческо разузнаване” в ПГУ през 1978 г. Тогава той е студент по богословие в Атина, Гърция.

В [част 2](#) се разкрива, че благодарение на предложение на водещия му офицер в ПГУ полк. Христо Маринчев, направено пред патриарх Максим, Светият Синод възвежда Натанаил в архимандритско достойнство. Церемонията се провежда само 4 дни след срещата между патриарха и водещия му офицер, който по това време работи под прикритието на шеф на Комитета по църковни въпроси.

⋮

Преди да дойде важната за Натанаил 1980 г., когато той получава едно явно издигане в църковната йерархия – става архимандрит и в същото време и едно неявно издигане по

Написано от Христо Христов
Понеделник, 30 Януари 2012 19:21

линия на ДС – привлечен е като секретен сътрудник, от досието му става ясно, че той е продължил да осигурява агентурни сведения за ПГУ по време на студентството си в Атина.

Второто агентурно донесение в досието на Неврокопския митрополит Натанаил е от 16 октомври 1978 г. в качеството му на К.А. „Благоев“ (кандидат агент). То е прието от полк. Христо Маринчев, зам.-началник на 14 отдел в ПГУ.

Какъв е 14 отдел в ПГУ

Едно необходимо пояснение за отдела, към който „Благоев“ е на ръководство. Това е [1 4 отдел „Културно-историческо разузнаване“](#) към Първо главно управление на Държавна сигурност. Ето какво разказва за него в показанията си пред прокуратурата през 1990 г. ген. Димитър Стоянов, бивш министър на вътрешните работи в периода 1973-1988 г.:

„Към ПГУ беше създаден отдел за културно-историческо развитие. Разработваха се програми какви исторически документи, картини, ръкописи, свързани с историята на нашата страна, могат да се придобият по оперативен път (разбирай да се откраднат, б.а.). След като се придобиваха дадени документи или предмети, те се представяха на служба „Културно наследство“ към МВНР, където се правеше експертна оценка.“

Служба „Културно наследство“ е създадена със секретно решение на Политбюро на ЦК на БКП през 1977 г., а ръководители са ѝ дъщерята на Тодор Живков – Людмила Живкова, председател на комитета за изкуство и култура, тогавашният министър на външните работи Петър Младенов и министърът на вътрешните работи ген. Димитър Стоянов. Създаването на „Културно наследство“ цели да подсили честването на

Написано от Христо Христов
Понеделник, 30 Януари 2012 19:21

1300-годишнината от България, но разхищенията с държавни средства за милиони левове се превръща в един от най-големите скандали за злоупотреби за времето си. Кражбата на История славянобългарска от манастира „Зограф“ също е в резултат на операция на отдел 14 в ПГУ.

Слухтене на Света гора и в „Зограф“

Във второто си агентурно донесение Натанаил отново играе ролята на духовно лице, което придружава българска група свещеници начело с Ловчанския митрополит Григорий при посещението в Света гора. Кандидатът за агент „Благоев“ подробно описва направените пред него препоръки от гръцки духовник от манастира Симон Петра към игумена на „Зограф“ за по-човешко отношение към монасите Йоан и Поликарп (*виж за тях повече в част 1, б. а.*).

Натанаил му отговорил, че не може да предаде препоръките, тъй като е гостенин. Гръцкият свещеник тогава натъртил, че доста монаси се интересували от ставащото в Зографския манастир. „Знаем, че Поликарп снима в Библиотеката, но си мълчим“, казал духовникът, като допълнил и факта, че им е известно, че Патрений ходил да се съветва в българското консулство в Солун.

„Благоев“ – Натанаил описва как е преминало поклонението в „Зограф“ на Великден, както и посещението на българските поклонници в Руския манастир „Св. Панталеймон“. Там станало ясно, че един от българските монаси отцепници – Йоан, декларирал пред ръководството на Руския манастир своето желание да бъде приет за монах там, но това негово желание било отклонено.

Задачите, които разузнаването поставя на „Благоев“ са:

„Да се интересува за положението в Зографския манастир и за проявите на монасите. Да общува с гръцки духовници и своевременно да ни информира за водените с тях разговори. През декември 1978 г. да посети Зограф и другите манастири при което да събере данни за състоянието на манастира и какво е отношението към нашите монаси”.

Зависим от гръцки драхми

В строго секретна докладна записка до началника на отдел 14 в ПГУ полк. Георги Авджиев от зам.-началника на отдела Христо Маринчев от 4 ноември 1980 г. става ясно как е осъществено издигането Натанаил в архимандрит. Това е единственият отчетен документ в досието от водещия му офицер Христо Маринчев.

В строго секретната докладна са описани провеждането на няколко срещи между полк. Маринчев и Натанаил. На едната от тях свещеникът е предупреден да не се обвързва с никакви обещания и вземане на помощ в Гърция. Повод за това е, че като студент Натанаил се е съгласил гръцки духовник да му плаща квартирата. Това е знак за ПГУ, че агентът може да изпадне в зависимост и му дават указания постепенно да отклони финансовата подкрепа. *„Последното наблегнах поради това, че той се съгласил митрополит Теофил да му плаща наема на квартирата (на стойност 4000 драхми)”*, пише офицерът.

На Натанаил е указано му е да наблюдава един от българските монаси в „Зограф” и да донася за връзките му с гръцки граждани и български емигранти от Западна Европа. За появата на емигранти в Атина е трябвало да уведомява своевременно консула по това време Стойчо Николов.

ПГУ очевидно е виждало в лицето на „Благоев” възможност да придобива сведения за „оперативно интересни” за 14 отдел документи с историческа стойност. Полк Маринчев пише за указанията си към Натанаил:

„Казах му да създава предпоставки за пътувания из Гърция, като вниманието му да бъде

Написано от Христо Христов
Понеделник, 30 Януари 2012 19:21

насочено към градове и центрове, където има богати библиотеки и архивохранилища. Този си интерес да легендира във връзка с дипломната си работа и научни интереси. Насочих го към книгоохранилището на о. Патмос, на о. Крит и библиотеките в Света гора. Да проява интерес към антиквариата и частни гръцки библиотеки. При пътувания извън Атина да иска средства за пътни и квартирни от консула Стойчо Николо, който ще бъде уведомен за това.”

Харесан за игумен на „Зограф”

От документа става ясно, че в ПГУ са залагали големи надежди на Натанаил и дори през 1980 г. са го виждали като бъдещ игумен на „Зограф”. Водещият му офицер го напътства да създава близост и да оказва внимание на митрополит Варнова и митрополит Хризоатомис, „от които зависи бъдещата му работа след завършване на образованието и избирането му за игумен на Зографския манастир”. За тази цел му дадох 100 лева да закупи подходящи подаръци, които да занесе при първото си посещение.

Казах му, че ние имаме желание след завършване на образованието си да го изпратим за няколко години за игумен на Заграфския манастир. Той каза, че е готов да отиде където го изпрати Синода и ще изпълнява задачи, каквито му възложим”, докладва полк. Маринчев.

Издигнат от Максим по препоръка на ДС

Водещият офицер на Натанаил прави и нещо, с което демонстрира влиянието си върху ръководителя на БПЦ – патриарх Максим. Полк. Маринчев информира предварително Натанаил, че ще лобира пред патриарха за издигането му в църковната йерархия. Ето и какво точно се е случило, описано от Маринчев в докладната:

Написано от Христо Христов
Понеделник, 30 Януари 2012 19:21

„За укрепване на служебното му положение казах му, че ще предложи на патриарх Максим да го повишат в звание.

Междувременно на 6 октомври т. т. (1980 г., б.а.) посетих патриарх Максим за разговор по въпроси за Зографския манастир и между другото му предложих да направят повишение на Натанаил. Той прие без резерви като направи бележка, че трябва да му се обърне внимание по-малко да кокетира с гърците и да не се обвързва материално, като изрази несъгласие от това, че Натанаил се съгласил митрополит Теофил да му плаща наема за квартирата.

На другия ден при срещата със СС „Благоев” говорихме отново по въпроса за наема на квартирата му, като му казах, че ще трябва постепенно да прекъсне приемането на тази помощ, а каквито нужди има ще ги поемем ние. Необходимите средства ще му даваме чрез консула.

На 10 октомври т. г. беше направена официална служба във връзка с повишението на СС „Благоев” в архимандритско звание.

Това му подейства много положително и вечерта дойде при мен в Комитета да ми благодари и да почерпи с шоколадови бонбони. Той се убеди още веднъж, че връзките му с нас ще му помагат за неговото утвърждаване и стабилизиране.”

Между срещата на Маринчев с патриарх Максим са изминали само 4 дни. Според картоната на Натанаил в ПГУ той е заведен на отчет в разузнаването като СС „Благоев” на 13 октомври 1980 г. – два дни след издигането му за архимандрит.

ДС наистина е показала на агента си колко е всесилна. А той вече е подготвян за шпионаж в Света гора. Връзката с него се осъществява чрез консула. Чрез дипломата

Написано от Христо Христов
Понеделник, 30 Януари 2012 19:21

СС „Благоев” – Натанаил получава и филми, с които тайно да филмира обекти, от които Живковото разузнаване се интересува.

СЛЕДВА: Шпионин в расо на Света гора.